

Marta Kightley
Pierwszy Zastępca Prezesa

DOK.KD.5510.25.2022.BW

Warszawa, 21 marca 2022 r.

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2022 -03- 22
ZAL.	NR

Pan Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie Rzeczniku,

odnosząc się do Pana prośby wyrażonej w piśmie z dnia 3 marca 2022 r. znak: V.7106.4.2022.BA, dotyczącej przedstawienia informacji o podjętych lub planowanych działaniach, stosownie do posiadanych kompetencji, w przedmiocie należytego wykonywania przez przedsiębiorców działalności kantorowej, w związku z oferowaniem niekorzystnego kursu wymiany ukraińskiej waluty lub wprowadzeniem sztywnego kursu tej waluty - uprzejmie wyjaśniam, że:

Ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 309), zwana dalej „UPD”, reguluje sprawy związane z podjęciem, wykonywaniem i kontrolą działalności kantorowej.

Zgodnie z art. 16 UPD, Prezes Narodowego Banku Polskiego jest organem prowadzącym rejestr działalności kantorowej oraz organem, który zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 2 UPD, wykonuje kontrolę przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową. Kontrola polega na sprawdzeniu, czy przedsiębiorca wykonuje tę działalność zgodnie z warunkami określonymi w UPD oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 września 2004 r. w sprawie wyposażenia lokalu przeznaczonego do wykonywania działalności kantorowej oraz sposobu prowadzenia ewidencji i wydawania dowodów kupna i sprzedaży wartości dewizowych (Dz. U. Nr 219, poz. 2220).

Kontrola działalności kantorowej polega na sprawdzeniu czy przedsiębiorca, który został wpisany do rejestru działalności kantorowej, jest osobą nieskazaną za przestępstwo skarbowe lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej i czy prowadzi działalność w lokalach wpisanych do rejestru działalności kantorowej,

1/3

wyposażonych w sposób określony przepisami m.in. w tablicę informacyjną przedstawiającą wykaz skupowanych i sprzedawanych wartości dewizowych oraz aktualne ceny (kursy) ich kupna i sprzedaży.

Sprawdzeniu podlega również wymóg niekaralności i fachowego przygotowania do wykonywania czynności bezpośrednio związanych z wykonywaniem działalności kantorowej osób, które pełnią funkcję kasjera walutowego.

Ponadto do zakresu kontroli należy weryfikacja sposobu prowadzenia ewidencji wszystkich operacji powodujących zmianę stanu wartości dewizowych i waluty polskiej, znajdującej się w kantorze, tj. czy przedsiębiorca wypełnia obowiązek:

- prowadzenia na bieżąco, w sposób trwały i ciągły oraz zgodny z przepisami, ewidencji kantorowej,
- prowadzenia, w godzinach działalności kantoru, ciągłego kupna i sprzedaży wartości dewizowych, będących przedmiotem obrotu,
- wydawania, dowodów kupna lub sprzedaży wartości dewizowych, imiennych lub na okaziciela, przy każdej umowie kupna lub sprzedaży wartości dewizowych, będących przedmiotem obrotu.

Przepisy UPD, o których mowa powyżej nie nakładają na przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową żadnych ograniczeń w zakresie ustalania kursów (ceny danej waluty względem innych walut) transakcji kupna i sprzedaży walut. Prezes Narodowego Banku Polskiego nie ma przewidzianych prawem możliwości wpływania na wysokość stosowanych w kantorach kursów walut i ich kontroli.

Kursy walut oferowane w kantorach, odzwierciedlają warunki rynkowe, w których działają te podmioty przy uwzględnieniu ryzyka, jakie ponoszą podejmując decyzje w zakresie wymiany hrywny w okolicznościach ograniczenia jej wymienialności przez Narodowy Bank Ukrainy. W warunkach swobody umów – stosownie do art. 353¹ Kodeksu cywilnego, na ostateczny poziom kursu wpływają czynniki ekonomiczno – polityczne, a podmioty go stosujące nie są związane ogłaszaną przez NBP tabelą kursów średnich walut obcych.

Jak można sądzić ograniczenie przez kantory skupu ukraińskiej waluty lub oferowanie niskiego kursu wymiany tej waluty jest związane z informacją, która pojawiła się w dniu 24 lutego 2022 r. na stronie internetowej Narodowego Banku Ukrainy o ograniczeniu wymienialności hrywny do odwołania, co skutkuje również brakiem ofert banków odkupu hrywny od kantorów.

Narodowy Bank Polski, ogłasza w tabeli „Kursy średnie walut obcych – tabela A”, kurs średni hrywny (Ukraina) – UAH w PLN, który odpowiada wysokości kursu średniego wyliczonego i ogłoszonego w dniu 24 lutego 2022 r. w tabeli „Kursy średnie walut obcych – tabela A”, gdyż w związku z ograniczeniem wymienialności hrywny powstają obiektywne trudności wyznaczenia bieżącego kursu średniego na podstawie kursów rynkowych (vide przypis pod tabelą A o treści *) kurs UAH z dnia 24.02.2022 r.).

Niezależnie od powyższego pragnę poinformować, że Narodowy Bank Polski podjął we współpracy z Narodowym Bankiem Ukrainy działania, mające na celu polepszenie sytuacji dotyczącej wymiany hrywny przez obywateli Ukrainy. Wyniki tych prac powinny być znane w najbliższych dniach.

Z poważaniem

Michał